

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid (NCTV)

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e @minjenv.nl

Datum
18 augustus 2021

agenda

ACC-19, nr. 98

Omschrijving	ACC-19, agenda
Vergaderdatum en -tijd	19 augustus 2021, 11.00 – 12.00 uur
Vergaderplaats	Webex

1. **Opening en mededelingen**
2. **Verslag ACC-19 12 augustus 2021** (*stuk bijgevoegd J&V*)
- 3.
4. **Update ethische discussie vaccinatieplicht** (*mondelijke toelichting VWS*)

Samenvatting

- Doel van dit agendapunt is de leden van de ACC-19 een mondelinge update te geven over de maatschappelijke en medisch-ethische aspecten rondom de oplopende vaccinatieplicht (agendapunt: 'update ethische discussie vaccinatieplicht').
- Aanleiding is dat naar verwachting medio september alle volwassenen die dat willen, gevaccineerd kunnen zijn (inclusief de twee weken wachttijd). Een klein deel van de samenleving is nog niet gevaccineerd en beschermd. Dit verschil in bescherming brengt nieuwe discussies met zich mee. Zoals: Mag de vrijheid van de één om zich niet te laten vaccineren, de vrijheid beperken van de groep die dat wel heeft gedaan?
- We zijn gestart met een traject om in kaart te brengen of de huidige juridische, medisch-ethische en praktische uitvoerbare kaders en instrumentarium voldoen aan de nieuwe situatie (in het licht van de oplopende vaccinatiegraad), of dat aanvullende acties nodig zijn en zo ja welke.
- Tegelijkertijd is de roep vanuit bijvoorbeeld het zorgveld en vanuit de Kamer om nu al met een antwoord te komen. Daarom is een redeneerlijn gemaakt voor het debat van gisteren waarin de volgende lijn wordt aangehouden:
  - *Het kabinet kiest nadrukkelijk niet voor een vaccinatieplicht.*
  - *Hoge vaccinatiegraad biedt voldoende bescherming*
  - *Mogen (zorg)werkgevers naar de vaccinatiestatus vragen van een werknemer?*
  - *Dat kent zijn grenzen. De vaccinatiestatus is een bijzonder persoonsgegeven vallend onder de algemene werking van de AVG. Vragen danwel opvragen is in de definitie van de AVG gelijkgesteld aan verwerken. En dat mag dus niet.*
  - *Wat wel mag en ook al gebeurt, is in gesprek tussen werkgever en werknemer het belang van vaccinatie te benadrukken en het aanbieden van vaccinatie. Daar mag geen sprake zijn van dwang of pressie. Beseft moet worden dat er in de werkgever-*

werknemer-relatie sprake is van een ongelijke machtsverhouding.

- *Het is in ieder geval de vrije keuze van de werknemer om zijn vaccinatiestatus niet te willen delen.*
- *De algemene lijn is dat een werkgever niet mag vragen naar een medische situatie, zoals of iemand zwanger is of kanker heeft. Deze genoemde situaties hebben echter alleen betrekking op een individuele situatie en zijn niet van invloed op anderen en de werk- en zorgomgeving. Een besmettelijk virus is dat wel.*
- *Dat levert een dilemma op.*
- *Iedereen begrijpt dat er situaties zijn dat een werkgever - in goed overleg met zijn personeel - rekening wil houden met de vaccinatie van zijn personeel bijvoorbeeld daar waar gewerkt wordt met kwetsbare mensen. Een werkgever heeft immers meerdere plichten.*
- *De werkgever heeft immers de verantwoordelijkheid voor een veilige werkomgeving (Arbo) en in de zorg: veilige zorgomgeving (Wkkgz) en kan daar aansprakelijk voor worden gesteld.*
- *Vanuit dat belang is het in de praktijk noodzakelijk en gerechtvaardigd voor werkgevers hierover met werknemers in gesprek te gaan en zo risico's in kaart te brengen en naar te kunnen handelen. Er kan samen gezocht worden naar alternatieven, bijv. inzet beschermingsmiddelen (mondkapjes) of werken op een andere afdeling.*
- *Kortom, ik ben van mening dat het belangrijk is het gesprek met elkaar hierover aan te gaan.*

Vervolgstappen

- *Wat wij gaan doen? Ik ga met werkgevers en werknemervertegenwoordigers in de zorg het gesprek voeren of ze voldoende mogelijkheden hebben om dat gesprek te voeren. Of zij in staat zijn al hun plichten waar te maken.*
- *Dit zullen we ook in andere sectoren doen. De zorgsector kent een extra verantwoordelijkheid: kwaliteit van zorg. Echter, ook voor andere werkgevers geldt de verantwoordelijkheid een veilige werkomgeving te creëren.*
- *Dat gesprek moeten we voeren. Het advies van de Gezondheidsraad uit februari 2021 over ethische afwegingen rond vaccinatie (naar aanleiding van de motie Segers) neem ik daarin als uitgangspunt.*

Advies

- U kunt de aanleiding en het doel van het traject schetsen, en de redeneerlijn zoals gisteren in het debat is aangehouden (zie hierboven)
- U kunt desgevraagd het proces schetsen (zie hieronder)

Achtergrond (proces)

- Vorige week zijn we gestart met een gesprek met een aantal experts – hoogleraren (medische) ethiek en recht en bestuurders uit de zorg.
- Naar aanleiding van dat gesprek zijn een aantal inhoudelijke onderwerpen gedefinieerd voor verdere uitwerking: onderwerpen:
  - empirische vraag over mate van besmettelijkheid na vaccinatie,
  - rechtvaardigheid,
  - polarisatie in samenleving,
  - communicatie,
  - verschillende sectoren (zorg, onderwijs, werknemers en

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid (NCTV)

Datum
18 augustus 2021

- bedrijven/instellingen i.r.t. consumenten),
    - o reizen/toerisme/internationaal.
- Het advies van de Gezondheidsraad uit februari 2021 over ethische afwegingen rond vaccinatie (naar aanleiding van de motie Segers) nemen we als uitgangspunt.
- VWS (PDC-19, CZ en PG) vormt samen met PDGSC-19 de kernwerkgroep en gaat deze onderwerpen in interdepartementale subwerkgroepen uitwerken. Start aankomende week. Hiervoor is dinsdag in het DOC een oproep gedaan om contactpersonen aan te dragen.
- De uitkomst van het traject gaat mee in de volgende besluitvorming op 17 september.

5. Profijtbeginsel testen voor toegang *(stuk bijgevoegd VWS)*

Samenvatting

- Medio september komt het moment dat iedereen die dat wil en kan zich heeft kunnen laten vaccineren inclusief de 2 weken inwerktijd. Dat betekent dat medio september iedereen die dat wil vaccinatie kan inzetten voor een coronatoegangsbewijs.
- Dat feit én de maatschappelijke discussie over vrijheid versus verantwoordelijkheid geeft aanleiding om het gratis aanbieden van testen voor toegang te heroverwegen. Dit vraagt om een wetwijziging die op zijn vroegst 1 oktober en volgens WJZ eind oktober gereed kan zijn.
- De ACC wordt gevraagd om richting te geven aan de verschillende opties voor een besluit over invoering profijtbeginsel. Daarbij waren drie opties geboden:
  - o Geen invoering profijtbeginsel, testen blijven voorlopig gratis.
  - o Gedeeltelijke bijdrage van burgers.
  - o Volledige betaling door burgers.
- In de nota is aangegeven dat op basis van de discussie in het Kamerdebat bekeken wordt of er voldoende politiek draagvlak is voor doorgeleiding aan de MCC van woensdag 25-9. Uit het Kamerdebat van gisteravond blijkt:
  - o Uitgebreide discussie over het eventuele invoeren van een bijdrage voor toegangstesten. Hierbij werd door meerdere partijen ook de link gelegd met vaccinatiedwang of drang.
  - o Naast de partijen waarvan verwacht mag worden dat zij tegen bijdrage toegangstesten zouden zijn (FvD, PVV, SGP, etc.), spraken ook GL, PvdA, SP en CU zich hier duidelijk tegen uit. D66, CDA, VVD en Volt voorstanders van een gedeeltelijke bijdrage.
  - o 3 moties ingediend (Wilders voor behouden gratis, Bikker voor advies GR vóór evt wetstraject en motie Paternotte). Uiteindelijk in de stemmingen de motie van Paternotte aangenomen, mede ondertekend door VVD, CDA en Volt. Dat betekent (meest) krappe meerderheid in TK voor invoering gedeeltelijke bijdrage / profijtbeginsel.

Advies

- Reden voor de heroverweging is het naderende moment van medio september dat iedereen die dat wil een prik + inwerkingtijd heeft gehad. Vaccinatie is een collectieve en structurele vorm van

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid (NCTV)

Datum
18 augustus 2021

bescherming die de samenleving nu weer opent voor de lange termijn. Toegangstesten is een hulpmiddel om tot dat moment weer meer mogelijk te maken, in afwachting van een structurele veilige situatie.

- Streefdatum is 1 oktober, omdat dan ook gratis testen voor reizigers afloopt en het als overgangsfase naar 1 november kan gelden wanneer volgens huidige planning geen CTB's meer worden ingezet. Hierbij wel van belang om te benoemen dat kans bestaat dat streefdatum niet wordt gehaald, maar midden/eind oktober. Het DOC heeft aangegeven een voorkeur voor 1 november boven medio oktober te hebben.
- Gezien debat in TK lijkt zsm (na 1 oktober) de voorkeur te hebben, dus niet 1 november boven medio oktober te kiezen
- Gezien het debat en motie van de TK vallen optie 1 (gratis) en optie 3 (volledig betalen burger) af. Daarmee moet nog wel de hoogte van het bedrag worden bepaald, waarbij het in de rede ligt dat dit ergens tussen de 5 en de 10 euro moet zijn.
- Aantal inhoudelijke aandachtspunten, o.a.:
  - Identificeren uitzonderingsgevallen (medisch niet mogelijk, maar ook mensen die niet kunnen betalen?) en inregelen uitvoeringsmogelijkheid.
  - Hoe om te gaan met invoering profijtbeginsel in donker scenario dat variant door vaccinatie breekt en testen voor CTB's weer op grote schaal nodig zijn.
  - Inregelen door betalingsmodule van SON, waarbij SON in tweede instantie heeft aangegeven dat het wellicht ook niet mogelijk is om dit binnen de huidige opdrachtverstrekking uit te voeren.

Achtergrond

- FIN is uiteraard voorstander van dit voornemen. EZK en OCW zien enkele bezwaren en krijgen die ook mee vanuit sector, maar niet fel tegen.
- JenV en BZK vermoedelijk voornaamste tegengeluid, zij hebben zelfde bezwaren als in het voorjaar tav gelijke kansen, grondrechten, etc. Daarnaast ook opmerkingen over vaccinatiedrang. Testen moet altijd alternatief blijven dat voor iedereen toegankelijk is en dat wordt hiermee minder.

6. Algemeen en internationaal beeld

7.

8. Rondvraag en sluiting

Ter kennisname meegezonden:

- Vergaderschema ACC-19 & MCC-19 tot september 2021 (versie 20210818).